

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 6 กล่าวว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ” ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต คลอบคลุมตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตายตามนัยของมาตรานี้ การศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่แรกเกิดและจากแนวคิดในการพัฒนาเด็กจะต้องมีการพัฒนาในทุกด้านควบคู่กัน อย่างสมดุล นับแต่ปฏิสนธิจนกระทั่งเจริญวัย ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องผนึกกำลังกันทุกฝ่าย ส่งเสริมสถาบันครอบครัว เพราะครอบครัวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตไปในทางที่พึงประสงค์ รวมทั้งส่งเสริมให้พ่อแม่มีความรักและความรู้ในเชิงหลักการและทักษะที่ถูกต้อง สามารถเลี้ยงดูบุตรหลาน ได้อย่างถูกวิธี ผู้ดูแลเด็ก ผู้เลี้ยงเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีบทบาทสำคัญยิ่งในการเตรียมความพร้อมทุกด้านสำหรับเด็กอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอันจะส่งผลให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ตลอดจนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 21-22)

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ส่งผลอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ผลการวิจัยทางการแพทย์พบว่า เด็กปฐมวัยจำนวนมาก มีพัฒนา การล่าช้า ไม่สมวัย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้ และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จำต้องตระหนักถึงปัญหา ใฝ่ ระวังและดำเนินการให้การช่วยเหลือเด็กตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัด ประสพการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ยังส่งผล โดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขอนามัย และพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งวัฒนธรรมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้ต้องคำนึงถึงความสำคัญของ

วัฒนธรรมไทยการพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของไทยรวมถึงปลูกฝังสิ่งที่ดี ๆ ให้กับเด็กตั้งแต่ปฐมวัย และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 3)

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนตระหนักถึงสิทธิของบุตรหลานที่จะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้ชุมชนเริ่มกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 9 (3) กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับเพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานทัดเทียมกัน โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัย ถือได้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเริ่ม และสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ขวบ เป็นการเตรียมความพร้อม ทั้งร่างกายและสมองที่กำลังเจริญเติบโต เด็กในวัยนี้เริ่มต้นเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้สำรวจ ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง มีโอกาสคิด ตัดสินใจเลือกใช้ภาษาสื่อความหมาย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้รับผิดชอบในการดูแลเด็กจึงมีหน้าที่ในการอบรม เลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ ให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพราะจะเป็นพื้นฐานช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กเกิดการพัฒนาในชีวิตต่อไป การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใด ระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้มีการกำหนด และประกาศใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามแผนการกระจายอำนาจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องรับภารกิจถ่ายโอน ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย จากหน่วยงานต่างๆ ภายในปี 2553 โดยให้เป็นไปตามความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละแห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 3)

ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ต้องดำเนินการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการศึกษาอบรมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติองค์กร

บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ได้กำหนดภารกิจ หน้าที่ด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ได้กำหนดภารกิจ หน้าที่ด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 4 ด้าน คือ การส่งเสริมกิจการโรงเรียน การบริหารงานการศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ. 2549 : 13) โดยมีส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้ถ่ายโอนวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 จากกรมศาสนา จำนวน 1 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวสันตุ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองรูแฉ่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแวง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองพุก เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม จัดตั้งเองจากสภาพการจัดการศึกษาผลการนิเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผลการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาอยู่ประจำปี 2548 ของกระทรวงสาธารณสุขพบว่าการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยขาดทักษะในการจัดประสบการณ์ทั้งเนื้อหา และวิธีการนอกจากนี้ผู้ดูแลเด็กยังมีปัญหาในการควบคุมชั้นเรียน การผลิตสื่อและการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนยังไม่เข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินความพร้อม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เพื่อให้เด็กได้พัฒนาในทุกๆด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

จากเหตุผลดังกล่าวและจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการจัดประสบการณ์ในระดับการศึกษาปฐมวัยนั้นมีความสำคัญไม่แพ้กับการจัดการศึกษาในระดับอื่นๆ ในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพตามแนวทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษากำหนดผู้ศึกษาทำหน้าที่แทนนักวิชาการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ มีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความคิดเห็นผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อต้องการศึกษาว่า ผู้ปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคามอย่างไร และสามารถจัดการเรียนการสอนเตรียมการจัดประสบการณ์ เนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสมกับวัย อันจะส่งผลให้เด็ก

เกิดการพัฒนาในทุกๆด้าน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อจะได้ปรับปรุงให้มีมาตรฐานทางการศึกษา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

สมมุติฐานการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาตั้งสมมุติฐานการศึกษาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาไว้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับปานกลาง
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ที่อยู่ในพื้นที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
พื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษาคำความคิดเห็นของผู้ปกครอง ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้
 ทำการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ โดยศึกษา
 ผลการดำเนินงานตามหน้าที่ 3 ด้านคือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ด้านผู้เรียน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็ก
 เล็กบ้านหนองบัวสันตุ ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองรุ้แซ่ ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็ก
 เล็ก บ้านหนองแวง และผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองพุก จำนวนประชากรที่ใช้ศึกษา
 115 คนและใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ.
 2553 : 15)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ทำการศึกษาระหว่างเดือน มิถุนายน- กรกฎาคม พ.ศ. 2553

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่

- 5.1.1 ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองบัวสันตุ
- 5.1.2 ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองรุ้แซ่
- 5.1.3 ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองแวง
- 5.1.4 ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองพุก

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

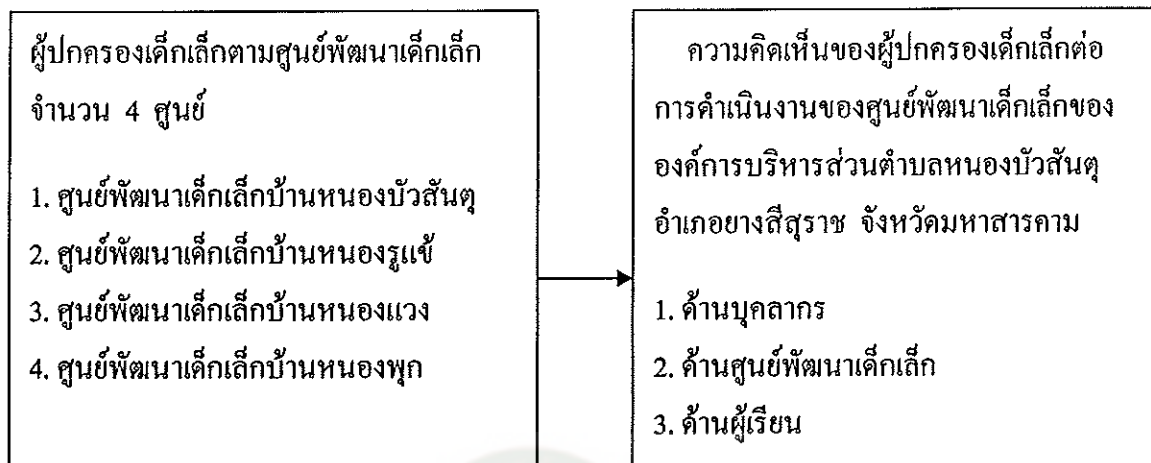
ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
 ตามหน้าที่ 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านผู้เรียน

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตุ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้
 ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่นมาใช้ในการศึกษา โดยปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมในการศึกษาคั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความเชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมมาประกอบกับความเชื่อนั้นๆ ซึ่งอาจจะแสดงออกหรือไม่แสดงออกก็ได้ และอาจจะเป็นไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งก็ได้ อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ และในการศึกษารครั้งนี้หมายถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันต อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม

2. **ผู้ปกครอง** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแล ปกครอง บุตร หลาน ได้แก่ บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา

3. **การดำเนินงาน** หมายถึง การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันต อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 ด้านคือ

3.1 **ด้านบุคลากร** หมายถึง ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและเด็ก/แต่งกายเหมาะสมกับการสอน/มีส่วนร่วมกับชุมชน มีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ/หมั่นพัฒนาตนเองค้นคว้าหาความรู้

3.2 ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการเรียนการสอน/สื่อการเรียน สอนที่เพียงพอเหมาะสม/ส่งเสริมสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมและความปลอดภัยของผู้เรียน

3.3 ด้านผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี/การใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมตามวัย/มีความมั่นใจในตนเองกล้าแสดงออก และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและรับเลี้ยงเด็กระหว่างอายุ 3-5 ปี ที่จัดตั้งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันตและอยู่ในความดูแล จำนวน 3 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองรูแซ่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแวง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองพุก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถ้ำโอน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวสันต

5. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และในการศึกษานี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ประโยชน์การศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวสันต อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป